77
ET
FACTS
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur
ISSN 1725-7026

Tõhusa tööohutuse ja töötervishoiu majanduslik kasu

Tööohutus ja töötervishoid, õiguslik ja sotsiaalne kohustus, on ühtlasi kasulikud ka äritegevusele. Ettevõtted väärtustavad seda, et tööohutus ja töötervishoid kaitsevad töötajaid vigastuste ja haigestumise eest töökohal, kuid see on ka eduka äritegevuse oluline osa.

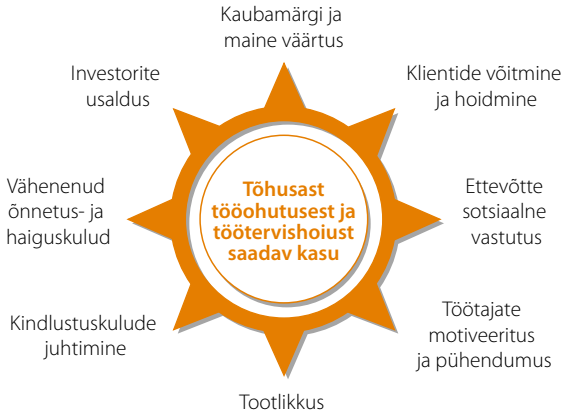

Miks on tööohutus ja töötervishoid eduka äritegevuse olulised osad?

Tööohutus ja töötervishoid:

- näitavad, et ettevõte on sotsiaalselt vastutustundlik;
- kaitsevad ja parandavad kaubamärgi mainet ning väärtust;
- aitavad saavutada töötajate võimalikult suure tootlikkuse;
- suurendavad töötajate pühendumust ettevõttele;
- tekitavad pädevama ja tervema tööjõu;
- vähendavad tegevuskulusid ja -katkestusi;
- võimaldavad ettevõtetel täita klientide ootusi tööohutuse ja töötervishoiu alal;
- õhutavad töötajaid püsima kauem aktiivsena.

Iga ettevõte saab tööohutusse ja töötervishoidu investeerimisest märkimisväärset kasu. Konkurentsivõimet, kasumlikkust ja töötajate motiveeritust on võimalik parandada väga lihtsate vahenditega. Tööohutuse ja töötervishoiu juhtimissüsteemi rakendamine loob tõhusa raamistiku õnnetuste ja haiguste ärahoidmiseks ning nende arvu miinimumini viimiseks.

Tööohutuse ja töötervishoiu põhimõtted

- Pühendumus ja järjekindel juhtimine tööohutuse ning töötervishoiu parandamisel;
- tõhusad tööohutuse ja töötervishoiu strateegiad ning menetlused;
- ennetavad riskihindamiskavad;
- koolitatud ja pädevad töötajad;
- tõhusad riskikontrollimeetmed;
- jätkuv seire ja läbivaatamine.

Kuigi tõhusa tööohutuse ja töötervishoiu põhimõtted kehtivad kõigile ettevõtetele, võivad suur- ja väikeettevõtete ärilised ajendid suurel määral erineda.

Suurettevõtted

Edukad ettevõtted on ammu mõistnud, kui oluline on nende kuvand ja maine.

„Ettevõtted, kes jälgivad oma tulemuste kolmikmõõdet[1], tõusevad aktsiaturul kiiremini kui nende vähem nõudlikud naabrid." (The Economist)

Suurettevõtetelt oodatakse üldjuhtimises veelgi kõrgemaid standardeid ja aruandluses suuremat läbipaistvust. Turumajanduslik ettevõtluskeskkond ja üha riskiteadlikum ühiskond on aidanud ettevõtetel mõista, et nad võivad saada märkimisväärset kasu tööohutuse ja töötervishoiu integreerimisest oma laiemasse ärimudelisse. See kasu hõlmab:

- ettevõtte kuvandi, kaubamärgi väärtuse ja maine paranemist;
- tulemuste saavutamist ettevõtte sotsiaalse vastutuse alal;
- investorite usalduse säilitamist ning võitmist;
- sidusrühmade positiivse kaasamise arengut.

„Juhatus tunnistab, et tööohutus ja töötervishoid mõjutavad nii kontserni tulemuslikkust kui ka selle väärtust sidusrühmade silmis. Seega peavad tegevjuhid ja kõik töötajad suhtuma töötervishoidu ja tööohutusse positiivselt." (Uniq plc peadirektor (toiduainetööstus))

Ettevõtte sotsiaalne vastutus tähendab seda, kuidas ettevõte arvestab oma tegevuses majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõjuga. Tööohutus ja töötervishoid mängivad olulist rolli selles, kuidas neid põhimõtteid ellu viiakse. Eriti asjakohane on seejuures:

- kaasata tööohutus ja töötervishoid laiematesse üldjuhtimismeetmetesse;
- tagada, et töövõtjad ja tarnijad pööraksid tööohutuse ja töötervishoiu riskidele piisavat tähelepanu;
- motiveerida teisi ettevõtteid parandama tööohutust ja töötervishoidu partnerite surve kaudu.

Tootlikkus ja tõhusus

Lissaboni strateegia[2] kohaselt on üks ELi peaülesandeid suurendada ühtviisi nii tööhõivet kui ka tootlikkust konkurentsivõime parandamise kaudu. Tööõnnetuste ja kutsehaiguste kulud varieeruvad Euroopa Liidu 15 liikmesriigis vahemikus 2,6–3,8% SKTst. Vähendamaks tööõnnetuste ja terviseprobleemide arvu ning parandamaks tootlikkust ja tõhusust, tuleb:

- suurendada töötajate motivatsiooni, koostöötahet ja eneseväärikust;
- kasutada tootlikumaid töötajaid ja tõhusamaid töömeetodeid;

(1) Tulemuste kolmikmõõde hõlmab tervet rida väärtusi ja kriteeriume, millega mõõdetakse organisatsiooni (ja ühiskonna) edukust; majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset edukust (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).
(2) Vt veebilehte: http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_en.pdf.

- vähendada plaaniväliseid kulusid võimalikult palju tõhusa ning järjepideva planeerimise kaudu;
- parandada töötajate värbamise ja tööl hoidmise kvaliteeti;
- vähendada kindlustusmakseid;
- vähendada tõenäosust sattuda kriminaal- või tsiviilvaidlustesse.

Investeerides heal tasemel tööohutusse ja töötervishoidu, on võimalik saavutada investeeringutasuvust kuni 12 eurot kasumit iga investeeritud euro kohta.

„Ettevõtte sotsiaalse käitumise ja maine, müügitegevuse, kaubamärgi ning koguväärtuse vahel valitseb selge ja otsene seos. See seos (ja selle mõju) tugevneb (tugevnevad) ettevõtte suuruse ja tema kaubamärgi väärtuse kasvades." (Leipziger[3])

Väikeettevõtted

Ka paljud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on saamas teadlikuks tööohutuse ja töötervishoiu puuduliku juhtimise kuludest ning hakanud teadvustama õigest juhtimisest tulenevat kasu. See kasu on märgatav, aidates:

- äriklientide tööohutuse ja töötervishoiu nõuete järgimise kaudu kontakte võita ja hoida;
- vältida töökatkestusi ja oluliste töötajate lahkumist;
- motiveerida töötajaid ja hoida alal nende pühendumust;
- leida soodsaid kindlustuspakkumisi.

Uued ja kasvavad ettevõtted, kes püüdlevad säästva arengu ja stabiilsuse poole, mõistavad, kuivõrd oluline on tööohutuse ja töötervishoiu tase. See tuleb kõige rohkem esile seoses klientide tööohutuse ja töötervishoiu alaste nõuete rahuldamisega.

„Meie töötajate töötahe on kõrgem ja nad on vähem haiged, lisaks on see aidanud hoida meie olemasolevaid kliente, mis on väga oluline uute klientide juurdevõitmisel, hõlbustades ettevõtte laienemist." (John Purnell, Cougar Automation Ltd regionaaldirektor)

Ärietettevõtete kohustus käituda vastutustundlikult tingib omakorda nõudmiste esitamise ka tarnijatele. Investeerimine tööohutusse ja töötervishoidu suurendab järsult ettevõtte konkurentsivõimet, mis omakorda tõstab klientide hoidmise ja tegevuse laiendamise potentsiaali.

Tootlikkus ja töötajad

Madalad tööohutuse ja töötervishoiu näitajad mõjutavad väikeettevõtteid ebaproportsionaalselt. Tööõnnetuse, tulekahju või olulise kohtuvaidluse tagajärjed inimestele ja ärile on ilmselged. Ligikaudu 60% ettevõtetest, kus tööseisak kestab üle üheksa päeva, lõpetab tegevuse. Seevastu kõrgete tööohutuse ja töötervishoiu näitajatega ettevõtete tootlikkus tõuseb, millega kaasneb muu hulgas järgmine kasu:

- ohutumad töömeetodid, tänu millele saab töö tehtud kiiremini vähema arvu töötajatega;
- õnnetuste, vahejuhtumite, terviseprobleemide vähenenud arv, näiteks haiguspuhkuste vähenemine poole võrra;
- oskustööjõu värbamise, motiveerimise ja hoidmise taseme märgatav tõus.

Kindlustus

Ettevõtetel on seadusega keelatud tegutseda asjakohase kindlustuskaitseta, kuid kindlustusmaksed tõusevad ja neid on üha keerulisem saada. Töötajate kindlustuse maksumus varieerub sõltuvalt äritegevuse liigist. Bürootöötajate kindlustusmäärad jäävad alla 0,5% töötasust, töötlevas tööstuses on need kõrgemad, umbes 5% piires. Ehitussektoris, näiteks katusetööde puhul, ulatuvad need koguni 15%ni. Enamikus riikides on tegelikud kindlustusmaksed neist teoreetilistest määradest tunduvalt suuremad või väiksemad (soodustused või juurdehindlused) sõltuvalt kindlustussüsteemist, mis tähendab märkimisväärset finantssäästu heade tööohutuse ja töötervishoiu näitajatega ettevõtetele ning rahakotiraudade avamist neile, kelle näitajad on nõrgad.

Kuidas seda saavutada?

Sõnum on selge: **tõhus tööohutus ja töötervishoid tuleb ärile kasuks**. Ettevõtted peaksid integreerima tööohutuse ja töötervishoiu ärijuhtimisse ning tõstma peamiste organisatsioonisiseste otsusetegijate teadlikkust.

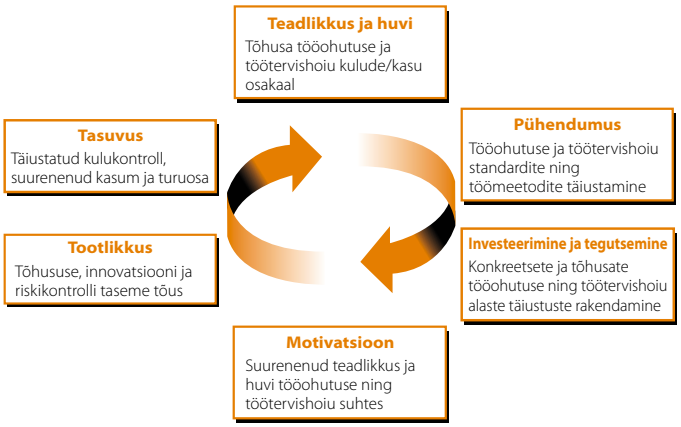

Kas teie kliendid, investorid või pank ootavad teilt vastutustundlikku ja riskijuhtimisel põhinevat lähenemist tööohutusele ning töötervishoiule? Kas teie ettevõte lõpetaks tegevuse õnnetuse korral? Kas ühe või enama olulise töötaja lahkumine kahjustaks teie äritegevust? Kas tahaksite odavamat kindlustuslepingut või paremat tootlikkust? Kui vastasite kas või ühele küsimusele jaatavalt, võivad tõhusad tööohutus ja töötervishoid parandada tunduvalt teie ettevõtte tegevusnäitajaid.

Lisateavet tööohutuse ja töötervishoiu ning majandustulemuste kohta saab aadressil http://osha.europa.eu/topics/business/performance.

Lisateavet tööohutuse ja töötervishoiu ning majandustulemuste kohta Eestis saab aadressil http://osh.sm.ee.

(3) D. Leipziger. 2001. SA8000: *The definitive guide to the new social standard.* Financial Times Prentice Hall.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur
Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel (+ 34) 94 479 43 60, faks (+ 34) 94 479 43 83
E-post: information@osha.europa.eu

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur. Paljundamine on lubatud allikale viitamisel. *Printed in Belgium*, 2008

TE-AE-07-077-ET-C